

Rychta, Javorek

Popis:

Domy rychtářů patřily vždy k největším a nejreprezentativnějším stavbám v obci, svým charakterem a ztvárněním se často vymykaly běžné architektuře ostatních stavení ve vsi. Rychta v Javorku vyniká bohatě zdobenou štukovou fasádou. Během historického vývoje se její architektura postupně proměňovala. Nynější podoba jí byla vtisknuta v průběhu 18. století. V roce 1809 postihl rychtu požár a část objektu musela být přestavěna.

Podrobný popis:

Vrchnostenský úředník vlastnil většinou k domu také různá privilegia. Ne jinak tomu bylo i v Javorku. Zdejší rychta je v písemných pramenech zmiňována od 2. poloviny 14. století. Prvními rychtáři ve vsi byli bratři Petr a Jindřich z Javorku, ti prodali v roce 1364 statek Archlebovovi ze Stařechovic, který získal ke svobodnému statku i krčmu, osvobození od robotných povinností a právo na čtyři řemeslníky ve vsi, kteří byli zastoupeni řezníkem, kovářem, pekařem a tkalcem. Posledním známou osobou zastupující úřad rychtáře v 1. polovině 19. století byl jistý Vavřín. Se zrušením poddanství v roce 1848 tato funkce vrchnostenských úředníků zanikla.

Na hlavní obytnou budovu javorské rychty s okapově orientovaným průčelím k jihu navazují hospodářské objekty, uzavírající čtyřbokou dispozici dvora. Nároží usedlosti jsou zdobena plastickou rustikální bosáží. Okna rámuje ploché šambrány s jemnou profilovanou lištou. Bohatě zdobený je také vjezd do dvora, který lemuje ve štku naznačený portál ve vrcholu s masivním klenákem. Průjezd je segmentově zaklenutý a vyplněný dvoukřídlými vraty zdobenými motivem slunce. Vrata jsou ukázkou zručné řemeslnické práce truhláře.

Region: Novoměstsko a Žďársko

Město: Javorek

URL:

Zpřístupnění: nepřístupné

Bezbariérový přístup: nedefinováno

GPS: 49°38'57.956"N, 16°10'21.193"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.6494322,16.1725536&z=12>

Obrázky:

